

Broj 6 | Travanj 2004 | Godina II

www.nauticaonline.org

nautica

HRVATSKO IZDANJE

Cijena 30 KN | 1000 SIT | 7,5 KM | 270 DIN | 4 EUR

Testovi | Rab 830 | Ferretti 730

| Princess V58 | Mano Marine 26,50 Cruiser

| Faeton 1040 Moraga | Grand Soleil 45

Meteorologija | Sredozemne ciklone

Spas na moru | Nazovi 9155

**Veliki desant
na splitsku Rivu**

6. Croatia Boat Show
NAJVEĆI NAUČIČKI SAJAM U JUGOISTOČNOJ EUROPI

SPLIT
30. 03. - 04. 04. 2004.

RAZGOVOR FANIS KIRIACOULIS, VLASNIK TVRTKE KIRIACOULIS MEDITERRANEAN CHARTER

HRVATSKA JE OBALA JEDNO OD NAJLJEPŠIH CHARTER ODREDIŠTA

NAPISAO • ZVONIMIR MUNIVRANA SNIMIO • IVAN BURA

Gospodina Fanisa Kiriacoulisa, vlasnika jedne od triju najvećih charter tvrtki na svijetu, za kratki smo razgovor zamolili tijekom posjeta Zagrebu, gdje se susreo s predstavnicima splitske tvrtke Pivatus s kojom uspješno poslovno surađuje.

- Gospodine Kiriacoulis, ime Vaše tvrtke je Kiriacoulis Mediterranean Charter. Pretpostavljam da se radi o obiteljskom poslu?

Da. Tvrtku je prije dvadesetak godina osnovao moj otac i od tada je u obiteljskom vlasništvu. Iako smo krajem devedesetih postali javni i izašli na atensku burzu, većinski dio tvrtke je u vlasništvu naše obitelji.

- Podaci pokazuju kako ste jedna od triju najvećih svjetskih charter tvrtku. Koliko imate brodova u charteru i koje sve turističke destinacije pokrivete?

Imamo više od 400 brodova koje iznajmljujemo. Većinom se radi o jedrilicama, a najbrojnije jedrilice u našem charteru su Bavaria i Dufour. Pokrivamo sve europske destinacije, od Grčke, Turske, Hrvatske, Italije i Francuske, te Karipske otoke. Radimo na principu agenata, tako da imamo više od 70 predstavništava diljem svijeta.

- Kako ste zadovoljni stanjem na hrvatskom nautičkom tržištu?

Vrlo sam zadovoljan, kako trenutačnim stanjem, tako i mogućnostima rasta. Oduševljeni

NE TREBATE SE BOJATI
IZGRADNJE NOVIH
MARINA, ONE SU U
PRAVILU EKOLOŠKI
PRIJATELJSKI ENTITETI
PREMA OKOLIŠU

■ Fanis Kiriacoulis

smo profesionalizmom našeg partnera, tvrtke Pivatus, koji ima 55 brodova za charter u svoje tri baze na hrvatskoj obali. Hrvatska je bez sumnje jedno od najatraktivnijih odredišta za charter, teško usporediva bilo s kojom drugom europskom ili svjetskom obalom. Stoga su naša očekivanja od Hrvatske vrlo velika, opravdavajući naš angažman.

- Pored pohvala, imate li kakve zamjerke nautičkoj organizaciji u Hrvatskoj?

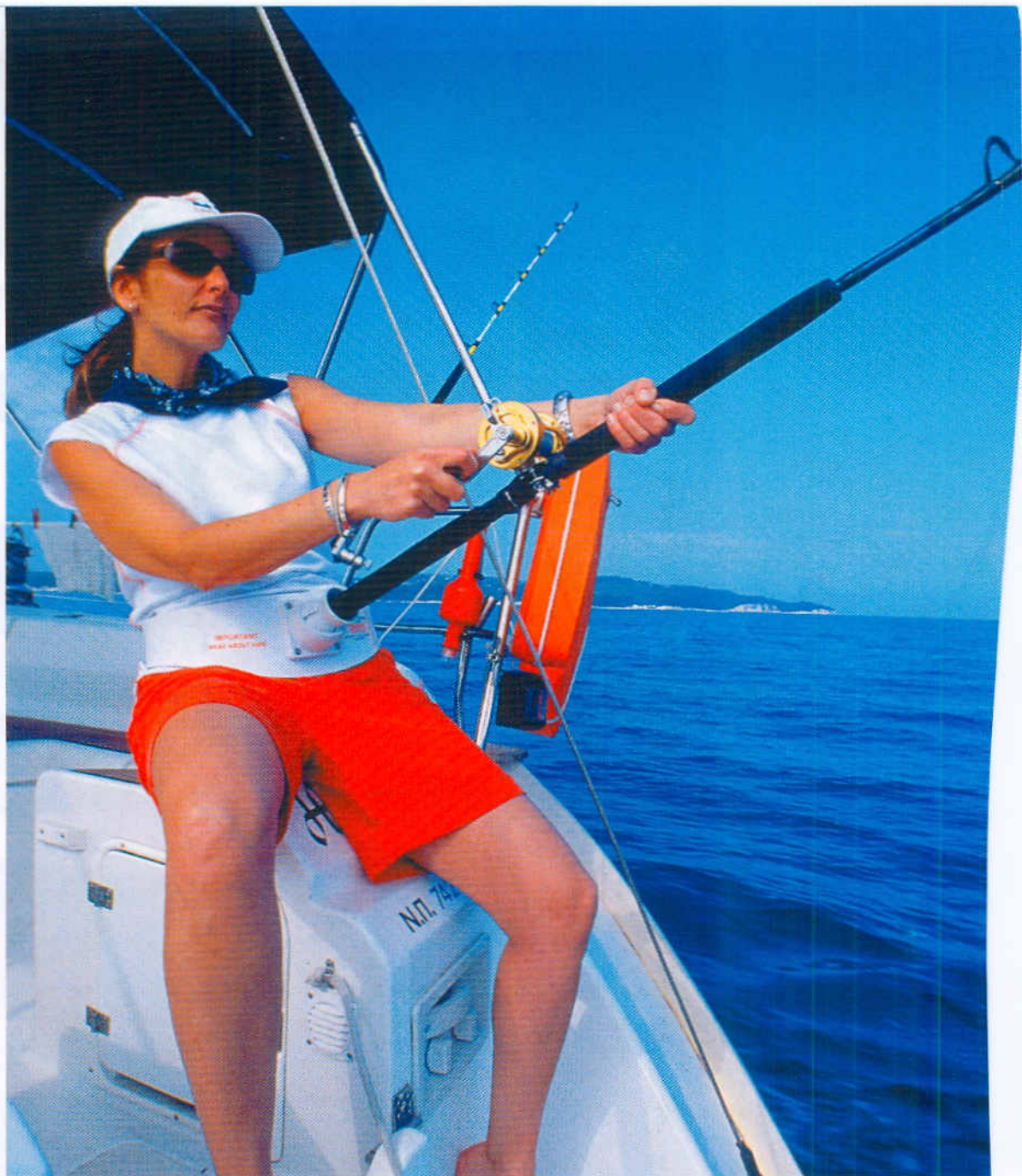
Zamjerka je identična mnogim drugim charter zemljama, a to je nedostatak vezova i marina. Marine su uglavnom prijateljski entiteti za ekološki sustav u kojemu nastaju i prema njima ne bi trebalo imati otpora. Pogrešno je mišljenje lokalnog stanovništva, a samim time i otpor, da su korisnici marina isključivo bogati ljudi. Naprotiv, većina korisnika marina su ljudi prosječnih primanja, koji su dobrim planiranjem kroz godinu uspjeli sebi priuštiti odlazak na sedmodnevno krstarenje.

- Za kraj jedno neformalno pitanje, kako Vam se sviđa Zagreb?

Na žalost, iako me posao često dovede u Zagreb, nikada nisam imao priliku razgledati njegove znamenitosti. Imam osjećaj da je to predivan grad.

- Gospodine Kiriacoulisu, hvala Vam na razgovoru i doviđenja na Croatia Boat Showu u Splitu.

Bit će mi zadovoljstvo.

KAD JEDRILICA POSTANE RIBARICA

PANULAVANJE NA VJETAR

NAPISAO I SNIMIO • **MARIO ZUCCHI**

MEĐU MNOGIM NAČINIMA RIBOLOVA IZ JEDRILICE, POSEBNO MJESTO PRIPADA PANULI. DRAŽ JE U TOME ŠTO JEDRILIČAR, VODEĆI BROD USTALJENOM BRZINOM IDEALNOM ZA TU RIBOLOVNU TEHNIKU, IMA "ASA VIŠE U RUKAVU"

■ Sve je više panulaških
štapova na krmama jedrilica

■ I umjetna ribica zna biti
neodoljiv mamac grabljivicama

Povijesno, ribolov s pomoću broda na jedra jedan je od najstarijih načina ostvarivanja partnerstva između čovjeka i mora, njegovog hranitelja i sudruga u pustolovinama. Ali, ta se avantura nastavlja i danas, kad je ribolov mnogima ostao samo sportska ljubav i kad se jedri najmanje zato da se pribavi nešto za jelo. Jer, posebice za dugih putovanja preko ili uzduž mora, jednako je zanimljivo očekivati da izvučete ulov kojim ćete obogatiti jelovnik kao i jedriti, pa se težak panulaški štap zataknut u ležište na krmenoj razmi ili ogradi broda sve češće vidi i na jedrilicama koje plove uz našu obalu i oko otoka. Promotrimo li ih u svjetlu težnje za punim doživljajem mora, ne manjka dodirnih točaka između jedrenja i ribolova. Ali, kad odlučimo

spojiti jedno s drugim - zapravo prvo prilagođujemo drugom, a što to uspješnije izvedemo, tim ćemo s manje napora uživati u plodovima te zanimljive sinteze. Među mnogim načinima ribolova iz jedrilice, posebno mjesto svakako pripada panuli, posebice dubinskoj, štoviše panulanju na velikoj dubini - tehnici koja ne zahtijeva posebnu koncentraciju ni posebna prethodna znanja, a koja vas može obradovati nepredvidljivim i uzbuđujućim ishodom. Riječ je zapravo o pasivnom ribolovu, uspjeh u kojem više ovisi o slučaju, nego o namjernoj potrazi za ulovom, jer se ta tehnika sastoji u puštanju (obično umjetnog) mamca daleko za brodom, koji se potom može vući miljama i miljama a da ga ne napadne nikakva riba. Draž je, međutim, upravo u tome što

KAKAV PREDVEZ

S obzirom da najlon, osobito kad se odmota nekih 200-300 metara, svojom elastičnošću amortizira velik dio udara ribe, kritičan dio vašeg sistema bit će predvez. Dakle, dok u klasičnom ribolovu s obale za predvez koristimo tanji najlon, kako bi on pukao ako udica zapne za dno ili zakvačimo ribu presnažnu za našu opremu, ovdje tih posljednjih 2-2,50 m treba biti od jačega, vrlo tvrdog najlona, kako bi odolio trzajima i zubima zakvačene ribe. Na tržištu postoji velik izbor takvih najlona, najčešće s oznakom (na engleskom jeziku) hard mono, i tu ne treba štedjeti jer će vas gubitak zakvačene ribe uvijek stajati više - barem psihološki, ako već ne i financijski.

■ Zubatac je čest plijen iskusnih panulaša

■ Lelujanje silikonskih rezanaca privlači i kapitalce

jedriličar, vodeći brod ustaljenom brzinom - idealnom za tu ribolovnu tehniku - ima, kartaškim rječnikom, asa više u ruci, budući da će ga ruta voditi i područjima kojima nitko ne baca parangale niti polaže mreže. Vremena ima napretek, ono uopće nije faktor u formuli ekonomije transverzalne plovidbe, a vučenje panule ne zahtijeva mijenjanje kursa - dok

razbija usamljenost i dosadu koja na debelomu moru zna obuzeti i najiskusnijega morskog vuka.

RIJEČ-DVIJE O OPREMI

Oprema za tu ribolovnu tehniku vrlo je precizno određena, jer karakteristike broda i ribolovnog područja ostavljaju vrlo malo prostora varijacijama. Jedine "problematične" stavke su vaše iskustvo i sklonosti, odnosno razina sportskog koju kanite ugraditi u tu avanturu. Jer, može se dogoditi da zakvačite poveliku ribu s kojom borba traje minutama i satima, što - osim uzbuđenja - donosi i stanovit fizički i psihički napor... pa je alternativa, ako se ne smatrate doraslim za takav izazov, lov manjih primjeraka koje možete izvući za desetak minuta. Dakako, treće rješenje je uvijek u pričuvi: osloniti se na konzerve iz brodskih zaliha. Mi, međutim, biramo srednje rješenje - dakle, panulanje srednje jakim štapom, opremljenim "mlincem" (rolom, multiplikatorom) snage 20 libri, odnosno, ako ste čovjek koji drži do dodatnog faktora sigurnosti, od 30/50

ŠTO SE LOVI NA PUČINI

Iako se na mamce koje za sobom vuku jedrilice na dugim plovidbama znaju zaletjeti igluni, carske jegulje i druga egzotična stvorenja, najčešći ulov su razne vrste tuna, trup dugokrilac, zlatoskuša i luc. Kad je o tuni riječ, po preporukama međunarodnih ustanova koje nadziru privredni ribolov, one manje od 70 cm, odnosno lakše od 6,40 kg, svakako bi trebalo vratiti neoštećene u more, jer takve smiju loviti samo ribari koji opskrbljuju uzgajivače ribe u kavezima. Nažalost, malo

se slučajnih ribolovaca drži tog pravila, pa je glavni korektor zapravo priroda sama - jer je tunu sve prije negoli lako uloviti "suhom" panulom, bez obilatog prihranjivanja srdelom kao što se radi tzv. big game fishingu. Ne morate ploviti namjenskim brodom za sportski ribolov da biste ulovili (po)veliku plavu ribu, pučinsku lutalicu tunu; nade li se u blizini, zgrabit će vašu umjetnu varalicu čak i ako joj ne bude ličila na hranu - možda igrajući se, možda istjerujući uljeza

libri. Štap neka bude suvremene izvedbe za "mali ribolov na visoku divljač" (little big game), s vodilicama opremljenim valjčićima i ravne drške, u izvedbi za izvlačenje ribe s nogu (stand-up), kako biste mogli odabrati položaj u kojem vam neće smetati neki dio brodske opreme. Samo se po sebi razumije da štap i multiplikator trebaju biti usklađene snage i dimenzija, kao i da će o njihovomu "konfekcijskom broju" ovisiti debljina najlona - za koju vam predlažemo da bude od 0,50 do 0,70 mm. Namotajte onoliko koliko stane na kalem multiplikatora - ali ne manje od 300 m - jer ćete panulu, bilo dubinsku, opterećenu odgovarajućim olovnicama, ili površinsku, vući daleko za brodom, a i kad vam riba zagriže, ako je poveća, zna izvući stotine metara najlona prije nego što joj počne malaksavati snaga. A vi ste naumili slijediti kurs, ne usporevajući plovidbu "zbog tamo neke ribe"...

Ako vas (ipak) obuzme ribolovačka euforija - primitivni lovac živi u svakom od nas! - onda ćete (sami, ili će netko od posade) otpustiti škotu ili

čak spustiti jedra, okrenuti brod u odgovarajući položaj za veliku bitku, navući na se prsluk za stand-up natezanje s ribetinom... i pripremiti se za optimističku verziju legende o starcu i moru. Ali, budući da smo vam savjetovali upotrebu srednje dimenzionirane opreme, ako i zakvačite veliku tunu ili igluna, bitka će biti kratka i završiti pucanjem vašeg najlona - pa ćete imati više sreće ako zagriže riba do najviše dvadesetak kilograma jer ćete tada doživjeti sve troje zajedno: užitek plovidbe, zadovoljenje sportsko-ribolovne strasti i uspješan kraj avanture na pučini.

Osim štapa, multiplikatora i prsluka, odnosno borbenog pojasa, trebat ćete i izbor varalica - ima ih najraznovrsnijih, u obliku lignje, raznih riba (osobito je popularna umjetna skuša, s dvjema ili trima jakim trokrakim udicama), ali i fantastičnih "bića", kao što je poznata fancy varalica tasmanijski vrag (tasmanian devil). Na samom brodu važno je imati (tvornički ili naknadno ugrađene) držače štapova u kojima oni stoje dok se riba ne zakvači. Budući da vam

panula

■ Tuna manje od

70 centimetara treba žive vratiti u more

brod na jedra samo izuzetno služi u ribolovu, ocijenite je li dobro da bušite palubu, odnosno razmu, kako biste ugradili stalan držač/uložnicu - kroz čiji otvor može more prodirati u brod - ili ćete izabrati montažnu varijantu, komad cijevi od nehrdajućeg čelika koja se s pomoću mehanizma s vijkom privremeno pričvrsti na brodsku ogradu ili na drugo prikladno mjesto. Važno je da štap slobodno strši preko gabarita broda, ali i da ga možete brzo prihvatiti kad se najlon zategne a (umjereno otpuštena) kočnica na multiplikatoru počne pjevati pjesmu tako dragu ribolovčevu uhu. Dobro pozicioniranje štapa osobito je važno ako imate više od jednog, a općenito je bolje da oni stoje postrance, koso nagnuti prema morskoj površini, nego da su na krmu, jer ćete tako mamcem pretraživati veći dio mora za brodom.

■ Nosač štapa lako se može učvrstiti na krmenu ogradu

VJEČNO PITANJE: HAKVA JEŠHA?

Ponešto o mamcima već je spomenuto, a najvažnije je da se ne mistificira s njihovim izborom. Naime, kad pustite panulu na području koje jedva ili uopće ne poznajete, odnosno kad zapravo ne znate što biste uopće mogli (u)loviti, postoje dva rješenja: procijenite koja bi od vaših varalica mogla biti generalno-univerzalna - ili slijedite intuiciju. Česta promjena varalice, kako biste nabasali na onu pravu, rijetko je dobitna kombinacija: tko vam kaže da niste, postavljajući nov mamac, maknuli stari ispred nosa ribi koja se upravo bila polakomila za njim? Ipak, kako se to lijepo kaže, dopustite nekim pravilima da pomognu vašoj sreći - i imajte na umu sljedeće:

Polazeći od pretpostavke da ćemo na debelomu moru nabasati uglavnom na pučinske vrste, veliku plavu ribu poput tune, trupa dugokrilca, lampuge, igluna, luca... najbolje je postaviti velike teturavce, s otežanom glavom ili obične, ili pak umjetne lignje, kakvih danas ima u najraznovrsnijim varijantama - tako da nisu bez vraga one šale po kojima ribiči kupuju varalice jer su svojim fantastičnim bojama i oblicima prevarile njih, dok je otvoreno pitanje hoće li i ribu. Ovisno o tome kanite li panulati po površini, odnosno neposredno pod njom, ili po dubljim slojevima mora, izabrat ćete lakše ili teže

I NE SAMO PANULOM

Nije samo povlačenje panule za otvoreno more sportsko-ribolovna tehnika prikladna za lov s jedrilice: brod na jedra, morska skitnica kakav već jest, često se zatekne i u djevičanskim vodama s obiljem ribe, a onda se dobro lovi i priobalnom panulom, sa živim mamcem - lignjom, iglicom, ciplom... - ploveći sporo, najviše 1-2 čvora, oko hridi, ili puštajući struji da brod nosi kroz kanale i tjesnace. Ako koristite umjetni mamac, brzina treba biti 3-4 čvora, a ako bacite sidro, latite se običnoga kraćeg štapa za ribolov iz barke i okušajte se u lovu arbuna, ušata, bugava i druge uvijek gladne pridnene ribe.

varalice poznate po engleskom nazivu minnow ili po imenu finske tvornice Rapala, koje je postalo sinonim za tu vrstu umjetnih mamaca, premda ih proizvode još mnoge kuće diljem svijeta. Ako vodite dvije panule, onda ćete more pretraživati po širini i po dubini, postavljajući na jedan najlon lakšu varalicu, za grabežljivce u površinskom sloju, a na drugi tešku, za one koji love u dubinama.

Mnogo je teže predvidjeti koju boju varalice vaša lovina voli; napisane su o tome tisuće stranica stručne i sportsko-ribolovne literature - i nema pravila. Naime, dok jedna škola mišljenja zagovara vjerne imitacije, držeći se "zakona" da grabežljivcu treba ponuditi ono što je najbliži njegovoj prirodnoj hrani, druga zagovara fantastične boje (i oblike), poučena iskustvom da većina riba napada svaku "ribicu" koju smatra uljezom u svoj životni prostor. Primjerice, dok se neki ribiči zaklinju u varalicu vjerno oslikanu šarama skuše, lokarde ili palamide, drugi najbolje love na fantazijsku "ribicu" crvene glave (red head), kakva postoji jedino u akvariju kakvoga uvrnutog uzgajivača japanskih ciprinida koija. Dakle, manje slušajte savjete, a više se pouzdajte u svoj unutrašnji glas, jer nema teorije da netko sve o tome zna - a vi ništa. Jedino što jest donekle pouzdano odnosi se na sukladnost optimalne varalice i stanja mora. Naime, ako plovite za valovita mora, onda će bolje "raditi" silikonska lignja, varalica s olovnom glavom i "suknjicom" od silikonskih "reznaca" i slične trepereće-lelujave varalice, dok je po mirnu moru vjerojatnost ulova veća s teturavcima, budući da tada dolazi do izražaja njihovo specifično kretanje kroz vodu, odnosno akcija. Što se tiče veličine varalice, nastojte uspostaviti racionalan odnos između dužine mamca i veličine očekivane ribe; općenito, umjetne ribice neka budu dugačke između 9 i 14 cm, a one veće, primjerice od 18 cm, privežite samo ako očekujete zaista veliku ribu, tunu ili igluna... ali vam tada i cjelokupna oprema treba biti prikladno dimenzionirana. Iako ovdje govorimo o ribolovu iz jedrilice, ne treba smetnuti s uma ni subvarijantu - ribolov iz broda na jedra... pod motorom. Naime, zna se dogoditi, osobito za dugih traversada, da danima

■ Panulavati se može i lakom priobalnom panulom

nema kapi vjetra, pa tada, da ne biste dangubili po bonaci - ili, još gore (i češće), po mrtvu moru - palite motor i plovite ekonomičnom brzinom krstarenja, nastojeći potrošiti što manje goriva. Ako pustite panule za brodom, onda ćete tu brzinu još smanjiti, držeći je na oko 4 čvora, iznimno do 7-8, te puštajući vaše mamce na dubinu od 40-50 metara. Budući da ćete, ploveći na motorni pogon, imati manje posla oko broda, možete baciti još jednu panulu - spuštajući je sa sredine krme, u brazdu, i to postavljajući omanjeg teturavca na pedesetak metara otpuštenog najlona. Naime, neke vrste ne samo da se ne plaše motora koji jednolično buči, nego se čak radoznalo približavaju propeleru, pa vam se može posrećiti da brzo zakvačite kakvu zlatoskušu ili drugu pučinsku ribu.

Tijekom vaše duge plovidbe, vukući panulu iskoristit ćete nešto što obično čine samo fanatični ribiči: bit ćete na vodi non-stop danima, a možda i tjednima. To znači da će vaši mamci biti uronjeni noću i danju, ujutro i uvečer, dakle sigurno i u ono doba dana - za koje znate kada na području kojim plovite zapravo pada - u koje riba najbolje grize. Naći ćete i na velika jata sitne ribe u seobi -

panula

■ Jedrenje i ribolov - spoj dva iskonska gušta

njihovu nazočnost otkrit će vam jata galebova ili drugih morskih ptica koje se izdašno hrane obrušavajući se u često od količine ribe proključalo more - a svakako ćete se na pravomu mjestu zateći u trenutku kad se veliki grabežljivci agresivno ustreme na tu svoju marendu. Da ne biste doživjeli neugodna iznenađenja, primjerice prazan kalem multiplikatora s kojeg je, dok ste vi spavali, ribetine odmotala i otkinula sav najlon, dobro je postaviti neki sistem za dojavljivanje griza - tvornički indikator ili improvizirani, poput nekog lončića koji će se zakotrljati po cockpitu. A kad multiplikator zapjeva, štap u ruke i u boj! u boj! Ako ste sami na brodu, za takvu situaciju pripremite se i postavljanjem na dohvata ruke kuke ili podmetača - jasno, ako imate drugog člana posade, onda će prihvaćanje jednom dovučene ribe biti njegov (ili njezin!) posao. Naime, izbjite si iz glave iluziju da ćete i trupa dugokrilca teškog desetak kilograma štapom dići iz mora ili ga dovući u cockpit preko krmenog zrcala: tu pomaže samo dobro odmjereno hvatanje kukom ili jakim podmetačem. Ne zaboravite da ste na jedrilici, a ne na fishermanu, odnosno da je prostor za manevar ograničen i "posut" mnogim remetilačkim faktorima, pa se svladavanje tunice od 15 kilograma priborom od 20 funti može "izrodit" u lijepu avanturu.

Kao što, kad zakvačite ribu za plovidbe pod jedrima, brzinu treba smanjiti otpuštanjem škote ili spuštanjem jedra, za plovidbe pod motorom svakako smanjite gas, a ako imate na brodu osobu vještu u vođenju broda, možete odigrati cijeli manevar kako biste sigurno izvukli svoju lovinu. Ali, ako ste sami - na duge plovidbe preko mora najčešće i polaze samci, jer to nije momčadski sport - onda vam, kad riba zgrabi, štap treba biti važniji od kormila. Budući da će ono ionako pripadati autopilotu, koncentrirajte se na izvlačenje ribe, jer sve drugo postaje manje važno. Na kraju, još jedan savjet: ako je to moguće na vašem brodu - što ovisi o izvedbi krmenog dijela - unaprijed organizirajte zrcalo, krmenu platformu, ljestve za silazak u more, možda mostić... kao ribolovni prostor. Takvo rješenje ima niz prednosti, jer ćete imati slobodan prostor za akciju, a i kad izvučete ribu njezina krv neće zaprljati cijeli cockpit. Ne zaboravite, da bi velika plava riba bila ukusna za jelo, krv joj svakako treba ispustiti čim je ulovite: zarezite je u blizini repa, pa je onda vucite neko vrijeme za brodom. A onda, nož u ruke i narežite si lijepe svježe odreske za carpaccio, dodajte nekoliko kapi limunovog soka, dva zrna soli, eventualno malo češnjaka ili luka - i doseći ćete ono blaženstvo poznato usamljenim moreplovcima koje ih, tako užitkom ispunjene duše i okrijepljena tijela, nadahnjuje da se kopna ne zažele prije nego što nestane vina u brodskim zalihama.

exclusive distributor

REBA

di Garbarino

The omnidirectional, directive land antenna ConeXus allows you to tune in your own TV and Radio everywhere

- Seven antenna systems built in one finlight shell

It doesn't feel the oceans' degrading influence

The signal is **clear** and **steady**, the reception quality high

15.7 inches high, 4.4 lbs weight

coneXus

MARINE ELECTRICAL SPARE PARTS
Via Borzoli, 39 - 16153 Genova - ITALIA
Tel. +39.010.6518926 - Fax +39.010.6513724
www.rebadigarbarino.com - email: reba@rebadigarbarino.com